

NR 154/2014

**PREFERENCJE PARTYJNE
W LISTOPADZIE**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Rosnąca mobilizacja przed wyborami samorządowymi sprawiła, że w ostatnich tygodniach zwiększyło się także deklarowane zainteresowanie uczestnictwem w ewentualnych wyborach parlamentarnych¹. Od października do listopada odsetek badanych deklarujących chęć udziału w wyborach do Sejmu i Senatu znacząco wzrósł – z 55% do 61%. Po raz ostatni tak wysoki odsetek zainteresowanych głosowaniem notowaliśmy w grudniu 2011 roku, krótko po ostatnich wyborach parlamentarnych i zaprzysiężeniu drugiego rządu Donalda Tuska, kiedy wciąż żywe były jeszcze emocje wyborcze.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2013				2014										
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach														
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	54	57	54	54	58	54	57	52	51	52	51	50	55	55	61
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	18	15	18	16	18	18	18	18	18	16	16	19	18	19	16
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	28	28	28	30	24	28	25	30	31	32	33	31	27	26	23

Wraz z wyraźnym wzrostem zapowiadanej frekwencji wyborczej zmienił się także układ preferencji partyjnych, przede wszystkim poziom poparcia dla dwóch głównych konkurentów na scenie politycznej. Odsetek osób deklarujących zamiar głosowania na PO w wyborach parlamentarnych wzrósł z 34% do 38%. Jednocześnie z 34% do 27% zmalał

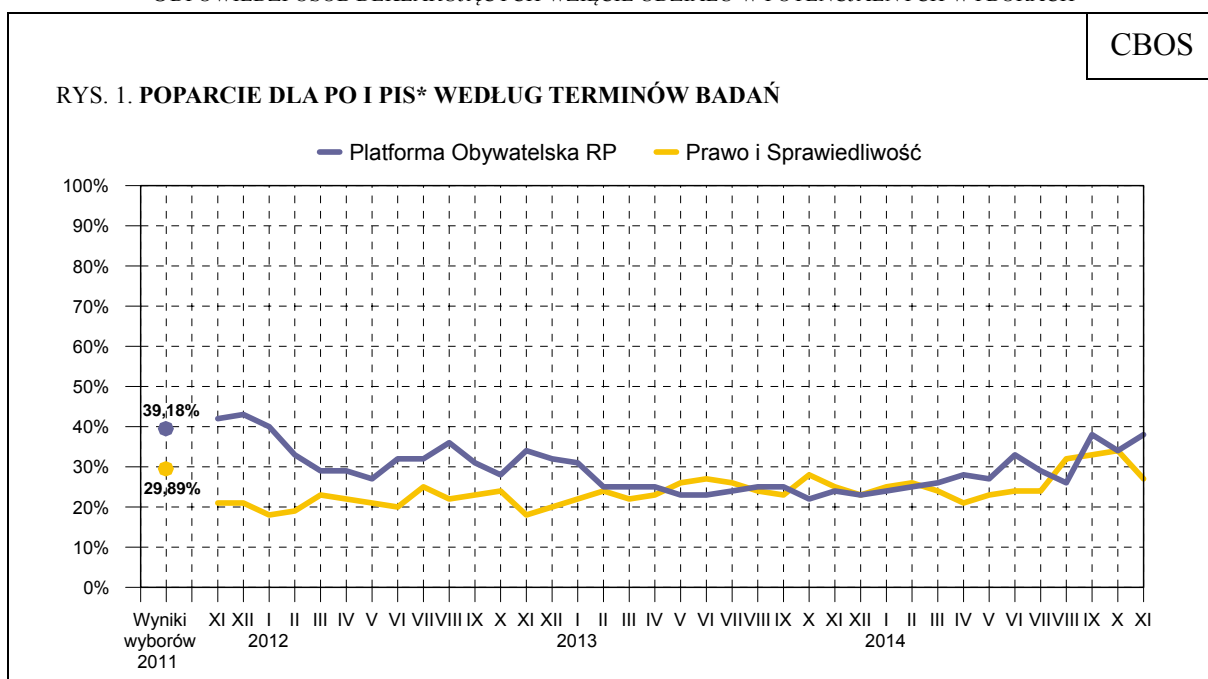
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (294) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 6–16 listopada 2014 roku na liczącej 934 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

odsetek zadeklarowanych wyborców PiS. Tym samym wyraźną przewagę, jeśli chodzi o deklarowane poparcie, uzyskała partia Ewy Kopacz. Pozostałe ugrupowania mają zdecydowanie mniej zwolenników niż dwie główne dziś siły polityczne w Polsce. Chęć oddania głosu na SLD, podobnie jak w październiku, wyraziło 9% badanych. Poparcie dla PSL zadeklarowało w listopadzie 8% potencjalnych uczestników wyborów, nieco więcej niż w poprzednich sondażach. Po kilku miesiącach zwyczajki notowań Nowej Prawicy Janusza Korwin-Mikkego, partia ta straciła na poparciu: odsetek jej zwolenników zmniejszył się od czasu ostatniego badania z 7% do 4%.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

CBOS

RYS. 1. POPARCIE DLA PO I PIS* WEDŁUG TERMINÓW BADAŃ

* Od sierpnia br. poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Solidarną Polską Zbigniewa Ziobro i Polską Razem Jarosława Gowina

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*																	
	2013							2014										
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach																	
Platforma Obywatelska RP	23	24	25	25	22	24	23	24	25	26	28	27	32	29	26	38	34	38
Prawo i Sprawiedliwość wraz z Solidarną Polską i Polską Razem/ Prawo i Sprawiedliwość	27**	26**	24**	23**	28**	25**	23**	25**	26**	24**	21**	23**	24**	24**	32	33	34	27
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	7	9	10	8	10	10	8	8	7	7	9	5	8	9	6	9	9
Polskie Stronnictwo Ludowe	6	5	5	6	5	7	6	5	4	4	5	4	6	6	6	7	6	8
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke	2	2	2	2	4	1	2	3	4	3	5	5	5	6	7	6	7	4
Twój Ruch/Ruch Palikota	3	3	2	5	4	3	3	3	3	3	1	3	1	2	4	2	2	1
Polska Partia Pracy – Sierpień '80	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	2	1
Prawica Rzeczypospolitej	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Polska Razem Jarosława Gowina/ Polska Jest Najważniejsza	1***	1***	1***	0***	0***	1***	1***	3	2	2	3	2	1	2	-	-	-	-
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro	2	1	2	0	2	1	2	2	2	2	1	1	3	1	-	-	-	-
Inne odpowiedzi	3	3	3	1	3	2	2	1	2	2	2	2	3	2	3	2	3	6
Trudno powiedzieć	23	27	26	26	21	26	26	25	24	27	27	24	20	20	11	4	4	5
N=	535	585	473	494	595	529	482	601	548	611	524	523	527	474	488	513	497	555

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

** Wyniki poparcia dla PiS

*** Wyniki poparcia dla PJN

Przedstawione preferencje partyjne dotyczą wyborów do Sejmu, jednak siłą rzeczy ich wyniki będą porównywane z rezultatami ostatnich wyborów samorządowych. Pamiętając o specyfice wyborów samorządowych i np. zawsze lepszym rezultacie PSL w wyborach lokalnych niż krajowych, trudno nie zwrócić uwagi na wysokie deklarowane poparcie dla PO – zjawisko nienowe dla badaczy i komentatorów badań opinii publicznej. Wzrost poparcia dla PO w ciągu ostatniego miesiąca jest w znacznej mierze efektem wzrostu deklarowanej frekwencji. Jak wiadomo, udział w wyborach parlamentarnych zapowiadają także ci, którzy w rzeczywistości nie pójdą głosować. W atmosferze kampanii przedwyborczej, tuż przed głosowaniem (czy to w wyborach krajowych, czy lokalnych), takich „fikcyjnych wyborców” przybywa. W efekcie deklarowane preferencje partyjne mogą odbiegać i często odbiegają od rzeczywistych zachowań przy urnach. Powstaje jednak pytanie, dlaczego szczególnie dużo zadeklarowanych, ale już niekoniecznie rzeczywistych wyborców ma akurat PO. Wydaje się, że zapowiadający głosowanie na tę partię, nie czynią tego wbrew swoim przekonaniom. Deklaracje dotyczące preferencji partyjnych wskazywałyby zatem, że PO ma szerszą niż PiS bazę potencjalnych zwolenników (stąd „nadwyżka sondażowa”), jednak ich wyborcza mobilizacja jest mniejsza.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		61	16	23	929
Płeć	Mężczyźni	64	14	23	451
	Kobiety	58	18	24	479
Wiek	18–24 lata	46	18	36	101
	25–34	58	14	29	183
	35–44	59	17	24	164
	45–54	66	15	20	146
	55–64	65	15	19	165
	65 lat i więcej	65	18	16	169
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	18	24	369
	Miasto do 19 999	59	14	27	138
	20 000 – 99 999	68	13	20	179
	100 000 – 499 999	51	19	31	154
	500 000 i więcej mieszk.	74	15	11	90
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	48	18	34	191
	Zasadnicze zawodowe	51	20	28	228
	Średnie	59	16	25	286
	Wyższe	82	11	8	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	9	9	107
	Średni personel, technicy	66	15	19	42
	Pracownicy adm.-biurowi	67	22	11	51
	Pracownicy usług	61	14	25	70
	Robotnicy wykwalifikowani	53	11	36	94
	Robotnicy niewykwalifik.	58	16	26	35
	Rolnicy	60	13	27	40
	Pracujący na własny rach.	60	16	24	42
	Bezrobotni	48	18	34	71
	Emeryci	65	19	16	186
	Renciści	57	20	23	62
	Uczniowie i studenci	40	15	45	64
Gospodynie domowe i inni	52	21	27	66	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	76	11	12	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	69	9	22	82
	sekt. pryw. poza rolnict.	60	14	26	226
	prywatnym gosp. rolnym	53	20	26	34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	49	19	32	121
	501–750	54	12	34	102
	751–1000	64	18	18	125
	1001–1500	62	15	23	157
	Powyżej 1500 zł	70	14	15	222
Ocena własnych war. mater.	Złe	53	17	30	113
	Średnie	52	21	27	409
	Dobre	71	11	18	407
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	76	8	16	38
	Raz w tygodniu	64	17	18	419
	1–2 razy w miesiącu	57	16	27	153
	Kilka razy w roku	57	15	29	200
	W ogóle nie uczestniczy	54	15	31	112
Poglądy polityczne	Lewica	68	14	18	165
	Centrum	59	18	23	292
	Prawica	75	12	12	270
	Trudno powiedzieć	36	21	43	203

Tabela 2

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
		Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy – Sierpień 80 (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospoli- tej (PR)
		%	%	%	%	%
Ogółem		4	38	1	8	1
Płeć	Mężczyźni	5	36	1	7	1
	Kobiety	3	41	1	9	0
Wiek	18–24 lata	13	37		2	
	25–34	6	41	1	8	
	35–44	3	44	2	8	1
	45–54	5	35		9	2
	55–64	1	42	1	9	
	65 lat i więcej		32		8	
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	30	1	15	0
	Miasto do 19 999	2	44		10	
	20 000 – 99 999	7	45	1	2	1
	100 000 – 499 999	3	48	1	3	
	500 000 i więcej mieszk.	3	38			2
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne		28		15	
	Zasadnicze zawodowe	3	37	1	11	
	Średnie	6	34	1	5	1
	Wyższe	4	49	1	5	1
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2	52	1	5	1
	Średni personel, technicy	14	29	3		
	Pracownicy adm.-biurowi	3	34		16	
	Pracownicy usług	9	35		12	
	Robotnicy wykwalifikowani	2	27	5	3	4
	Robotnicy niewykwalifik.		46		10	
	Rolnicy		37		11	
	Pracujący na własny rach.	19	47		3	
	Bezrobotni	4	46		9	
	Emeryci	1	35		8	
	Renciści		33		17	
	Uczniowie i studenci	11	35			
	Gospodynie domowe i inni		42		13	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	33	1	13	1
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	4	44	4	1	
	sekt. pryw. poza rolnict.	7	45	1	4	1
	prywatnym gosp. rolnym		33		11	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	5	35		13	
	501–750	2	50	2	4	
	751–1000	4	27		13	
	1001–1500	4	40		10	
	Powyżej 1500 zł	3	45		4	1
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	29		18	
	Średnie	4	30	1	11	1
	Dobre	3	47	1	4	1
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		24		4	
	Raz w tygodniu	3	31	2	11	1
	1–2 razy w miesiącu	3	52		5	
	Kilka razy w roku	6	48		6	
	W ogóle nie uczestniczy	5	45		3	
Poglądy polityczne	Lewica	3	37	1	8	
	Centrum	4	45	1	10	1
	Prawica	5	35	1	4	1
	Trudno powiedzieć	1	37		13	

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?					Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) wraz z Solidarną Polską i Polską Razem	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Twój Ruch	Inna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		27	9	1	6	5	555
Płeć	Mężczyźni	28	12	1	4	6	284
	Kobiety	25	7	1	7	5	272
Wiek	18–24 lata	21	4	6	9	8	46
	25–34	24	5	2	7	7	105
	35–44	22	11	1	6	2	94
	45–54	28	13		6	2	95
	55–64	26	11		5	4	107
	65 lat i więcej	36	11	1	3	9	109
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	8		5	7	214
	Miasto do 19 999	30	8		2	3	80
	20 000 – 99 999	23	9		8	6	119
	100 000 – 499 999	24	11	2	5	3	77
	500 000 i więcej mieszk.	23	15	7	9	3	66
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	40	1		4	11	90
	Zasadnicze zawodowe	25	15		4	5	117
	Średnie	29	12	4	5	3	166
	Wyższe	19	8		8	5	182
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	18	6		9	5	88
	Średni personel, technicy	28	24	3			27
	Pracownicy adm.-biurowi	8	22	3	5	9	34
	Pracownicy usług	29	15				43
	Robotnicy wykwalifikowani	34	14	2	7	2	49
	Robotnicy niewykwalifik.	29	4		5	7	20
	Rolnicy	45			3	4	24
	Pracujący na własny rach.	14	4		9	5	24
	Bezrobotni	27		5	7	3	34
	Emeryci	32	10	1	4	9	119
	Renciści	35	10		2	3	34
	Uczniowie i studenci	24	4	3	13	10	25
	Gospodynie domowe i inni	26	6		11	3	34
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	24	13		10	1	103
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	10			10	57
	sekt. pryw. poza rolnict.	19	11	2	6	3	132
	prywatnym gosp. rolnym	51				5	18
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	33	7		5	2	60
	501–750	35	2		2	3	55
	751–1000	37	7	1	7	4	77
	1001–1500	22	12		3	9	95
	Powyżej 1500 zł	19	16	1	7	4	156
Ocena własnych war. mater.	Złe	30	10		3	3	59
	Średnie	33	9	2	4	5	210
	Dobre	22	9	1	7	6	287
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	63			3	6	28
	Raz w tygodniu	34	6		6	6	267
	1–2 razy w miesiącu	22	12	1		5	85
	Kilka razy w roku	12	14	2	6	6	113
	W ogóle nie uczestniczy	14	16	5	12	2	60
Poglądy polityczne	Lewica	9	35		3	5	111
	Centrum	18	5	3	7	7	172
	Prawica	48	1		3	1	202
	Trudno powiedzieć	17	3	1	14	14	70